№ 21.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 12. MARCA 1802. ROKU WE SRZODĘ.

z Petersburga V. S. 24. Lutego.

Kozłowskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Baszyłow naznaczony kommendantem. Azowskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Bariszników 1. przeydzie do Kijowskiego regimentu garnizonowego. Podpółkownik Natter w służbę przyięty do Caricińskiego batalionu garnizonowego. Polskiey służby Rotmistrz Dombrowski, i Porucznik Lasotowicz przyięci do Rossyiskiey, pierwszy w randze Porucznika, drugi korneta w konnym półku Polskim. Znayduiący się przy Kremiewskim arsenale w Moskwie Arcybaszew otrzymał stopień Konsyliarza Nadwornego. Aktualny S[illegible] Konsyliarz i Litewski Wileński Wice Gubernator Wołkow na własną prosbę uwalnia się od służby z pensyą dożywotnią połowy gaży. Major Makarow został Horodniczym w Oranienbaumie. Kolleski Konsyliarz Łapatin na własną prosbę dla starości i zdrowia słabego uwolniony od służby z pensyą połowy gaży. — W Irkutsku d. 11. Stycznia w szkołach Gubernskich odprawił się popis publiczny. Przytomni byli: Generał infanteryi Gubernator woienny Leccano; Tayny Konsyliarz Senator Selifontow; Generał Lieutenant Bohdanow; Biskup Irkutski Kawaler Beniamin; Aktualny [illegible] Konsyliarz, Irkutski Gubernator Cywilny Tołstow, i wiele osob stanu woyskowego i Cywilnego, urzędnicy, kupcy, mieszczanie; uczniowie oprócz innych nauk daiących się w 4. klassach, examinowani byli z języków Jakońskiego i Niemieckiego, pokazywali pisanie rysunki geometryczne i architektoniczne, naostatek Professor klass wyższych Floryński miał mowę o zacności człowieka oświeconego, z oświadczeniem winney wdzięczności panuiącemu Monarsze za łaskawą nauk opiekę. Dystyngwuiącym się pilnoscią, obyczaynoscią, i postępkiem 51. uczniom nadgrodę rozdawano w księgach wybranych.

z Wiednia 10. Marca.

D. 22. Lutego przyszedł do Belgradu ferman z Constantinopola, którym Sułtan potwierdza Kaim Agę na urzędzie tymczasowego twierdzy kommendanta, przydaiąc, że Basza Sylistryi Hussein wyznaczony iest Baszą Belgradu; iemu więc lud cały z woyskiem odtąd winni posłuszeństwo. Nie wiemy, iak podobał się ten roskaz Jańczarom; to pewna że naprawiać murów nie przestali, gotuiąc się skwapliwie do obrony. — Mollah, naystarszy z duchowieństwa w mieście, zamknięty iest w więzieniu, podobno śmierci nie uydzie, albowiem wyrok fatalny na zamordowanego Baszę sam podpisał. Rząd Austryacki roskazał Tureckim obywatelom, którzy podczas domowych rozruchów na stronę Cesarską przeszli, powracać do kraiu swoiego zakończywszy interessa w naykrótszym czasie. Serwia rozboynikami iest napełniona; toż samo twierdzić można o wszystkich Prowincyach Tureckich w Europie. Rząd słaby na poskromienie buntuiących się z Paswanem Jańczarów, nie ma czasu i siły do przywrócenia porządku i bespieczeństwa. — Z Mediolanu odbieramy nowe doniesienie, iż Ligurya wkrótce ma bydź wcielona do RPtey Włoskiey. — Dziś Lord Paget Angielski Ambassador wysłał gońca do Constantinopola, który niesie instrukcyą Generałom kommenderuiącym w Egipcie. — Arcy Xżę Jan z kilko wybranemi Officyerami korpusu inżenierów ma nową podróż przedsięwziąć do granic Monarchii we Włoszech i Tirolu, ażeby pod okiem iego niemieszkaiąc zakładano twierdze na mieyscach upatrzonych. Potrzebę tey ostróżności powiększa stan dzisieyszy RPtey Włoskiey pod rządem Konsula Buonaparte. O zaszłych w niey odmianach Minister Talleyrand posłowi Francuzkiemu Bacher do Ratisbony przesłał następuiące pismo urzędowe, z roskazem udzielenia onego posłom i Ministrom obcych mocarstw.

„Moią iest powinnością, powiada, opisać co sprawiła Consulta znacznieyszych obywatelów Cisalpińskich w Lyonie. Traktat Lunewilski zaręczył niepodległość RPtey, żadnych o iey losie przyszłym wyraźnych nie dał przepisów. Zaięta koleią woyskiem Austryackiém lub Francuzkiém, sama dotąd rządzić się nie mogła. Naszą więc powinnością było, mocą oręża wymusiwszy na nieprzyiaciołach uznanie iey niepodległości, skłonić do tegoż wszystkie Mocarstwa Europeyskie ażeby narod nowy mógł wypełnić obowiązki, iakie względem postronnych przyiął w rzędzie onych stawaiąc. Powszechne Włochów żądanie było, nieraz oświadczone pierwszemu Konsulowi, ażeby ten mąż narodowi przez się stworzonemu dał konstytucyą i pierwszych urzędników. Chciał Buonaparte dogodzić ich żądaniu, bez naruszenia zasad niepodległości. Zbierał więc opinie i głosy mieszkańców znacznieyszych; ich dziełem iest dzisieysza konstytucya, oni urzędników obrali dla siebie. Znał rząd Franuzki, że spokoyność Europy całey zawisła na wnętrznem uspokoieniu wszystkich narodów z osobna wziętych; gdy zaś woienne pożary gasił usilnie, co tak długo świat niszczyły, nie od rzeczy rozumiał, że iemu przystoi naylepiey, w narodach z RPtą zprzymierzonych, usunąć wszelki pozor niezgody nieufności, podeyrzenia, i rozruchów na czas przyszły. Rozsądnieysi z Włochów, zastanawiaiąc nad tém uwagę, że ich RPta z różnych składać się będzie narodów, łatwo przekonali współziomków, że z takiego składu nieuchronna zawiść ubieganie się do stopniów naypierwszych, pretensye, nienawiści i osobista nie przyiaźń wiekiem nie wygaszona, ieżeli złemu nie zaradzi człowiek obcy, namiętnościom, intrygom niedostępny, które w przeciwnym składzie mogły stać się źrzódłem zamieszania i rozruchu groźnego Włoskiey spokoyności, a może całey Europy.

Z tych względów przełożyć umyślili naszemu Konsulowi, że ich oyczyzna w pierwiastkach niepodległości swoiey, potrzebowała silney podpory na iey utrzymanie, i przewodnika światłego, któryby Włochom wskazywał niebezpieczeństwa, odwracał od przepaści, prawa i ustawy nowe utwierdził wiekuiście. Ten był skutek Lyońskiey Consulty. Donieś o nim Dworowi przy którym posłuiesz, nie wątpię że w tém zdarzeniu widzieć będzie nowy dowod chęci naszey, ażebysmy ugruntowali wszelkim sposobem, iaki bydź może w mocy naszey, powszechną spokoyność Europeyską, a razem utwierdzili związ-

li przyiacielskie, które dziś szczęśliwie iednoczą wszystkie Mocarstwa tey części świata.

Talleyrand.

z Londynu 26. Lutego.

Król Jmć zdaie się bydź teraz w zdrowiu zupełném, zatrudniaiąc się iak zwykł dawno, interessami publicznemi. Pogłoska o abdykacyi i odmianie rządu zmyśloną była. Dziś wszyscy posłowie zagraniczni publiczną mieli audyencyą. — Flotta Francuzka do S. Domingo iuż zawinąć musiała; podobno General Leclerc nie znaydzie trudności wielkiey w obięciu tey osady; a posiłki Angielskie będą niepotrzebne. Toussaint chociaż woyska Murzyńskie zgromadzić roskazał, odporu czynić nie będzie, ieżeli zamyślał o niepodległości, bunt Generała Moyse, niezgoda między ludem odiely mu nadzieię utrzymania się na czas dalszy. U nas iest powszechne rozumienie, iż zostawiwszy wyspę własnemu losowi, sam bespieczeństwa i pokoiu szukać będzie w Amerykańskich Stanach. W S. Domingo Europeyczykowie czekaią z utęsknieniem przybycia woysk Francuzkich, nie dowierzaiąc Murzynom, u których są w nienawiści. — W Prowincyi Amerykańskiey Wirginii zgromadziło się na mieysce umówione 500. Murzynów zamyślaiąc mordować białych przedtém panów swoich; szczęściem zamysł odkryto, dowodzców zchwytano; gmin uciekł do lasów. — Zaczyna przykrzyć się Anglikom niespodziana przewłokłość negocyacyi w Amiens, tém bardziey, że przyczyny opóźnienia nie wiedzą; politycy chcą zgadywać, utrzymuiąc, że Włochy, Król Sardyński, Malta, Szwaycary, Rzesza, Trinitada, Martinika, Luiziana, zawieszaią podpisanie traktatów. Bydź to wszystko może i niebydź; lepiey iest zaczekać końca cierpliwie, i przypomnieć, że w iesieni gdy bliskie zerwanie negocyacyi zwiastowano, w ten sam dzień przedugodne warunki pokoiu zostały umówione. To pewna iż Deputacya tu od Maltańczyków przysłana usilnie prosi, abyśmy wyspę ich i Gozo w naszey dzierżawie zatrzymali.

Lord Hutchinson w Malcie przyiąwszy order od Króla Jmci sobie przysłany, postanowił udać się do Messiny dla odzyskania zdrowia; Admirałowie Keith i Bikerton w porcie stoią z 36. okrętów i fregat, armia z Egiptu cała prawie powróciła do teyże wyspy, oprócz 2. t. wkrótce spodziewanych; został w Alexandryi Generał Baird z Indyiskim żołnierzem; przydano jemu regimenta Szwaycarskich i Francuzkich emigrantów, które na wschód poprowadzi, jak tylko Egipt zupełnie będzie uspokoiony. — Arcy Biskup Narboński z 13. Biskupami emigrantami dał odpowiedź na list pisany własną ręką Oyca S. d. 11. Listopada z Rzymu. Wszyscy trwaią w przedsięwzięciu nie rezygnowania, daiąc też same przyczyny, jakie wyrazili w pismie odpowiadaiącém na breve Papiezkie 15. Sierpnia. Na koniec wyrażaią Biskupi zadziwienie swoie, że list Oyca S. 5. tygodniami w Paryżu był ogłoszony pierwiey niżeli rąk ich doszedł. — O uwolnieniu długo nieszczęśliwego Nappet Tandy niema wątpliwości, straż prowadząc więźnia do portu, zkąd już na zawsze miał wychodzić za granicę, czyniła to w nocy, omiiaiąc wsie i miasta, ażeby lud zgromadzony nie miał pobudki do rozruchu jakiego. — Traktat z Nababem Arcot zyskowny wschodniey kompanii wkrótce ma roztrząsać Parlament; i cóżkolwiek przeciw niegodziwości onego mówić będą niektórzy, zapewne potwierdzi. — Dla woysk Angielskich, morskich i lądowych nie mamy ustanowionych dotąd znaków dystynkcyi w nadgrodę męstwa; ordery, krzyże, medale któremi dziś ozdobione są tysiące naszych Officyerów, darowane im są przez Monarchów obcych, W. Sułtana, Króla Dwóch Sycylii etc.

z Paryża 24. Lutego.

Syn bywszego Stadhudera Hollandyi, dziedziczny Xiąże Orange przybył do naszey stolicy pod imieniem Graffa Nassau Dietz prezentowany pierwszemu Konsulowi od Ministra Talleyrand Perigord, przyięty był z dystynkcyą jaka się należy tak blisko zpokrewnionému z Królem Jmcią Pruskim. Buonaparte na pierwszey zaraz audyencyi oświadczył Xiążęciu, jak wielkie czuł ukontentowanie czytaiąc list Oyca jego, w którym zachęca Batawów do służenia wiernie kraiowi, puszczaiąc w niepamięć wszystko co przeszło; i przydał że RPta Francuzka wdzięczną za to bydź nie zapomni w potrzebie. — Minister policyi za granicę wyprowadzić kazał dwie damy Champcenetz i Damas; obydwie utrzymywały korrespondencyą z nieprzyiaciołmi naszey Oyczyzny, pierwsza z niejakim Vaudreuil wchodzącym do spisku Dutheil; druga zchronienie dawała zbóycom Hyde i Limoelan. Uczony Laharpe pod okiem policyi bawiący w Paryżu; starzec 78. lat liczący, odebrał także roskaz mieszkać 25. mil od stolicy; w tym wieku cierpi nie jakie zmysłów pomieszanie, rządowi ustanowionemu przeciwny. — Pierwszy Konsul przepisał, ażeby odtąd kassacyiny trybunał corocznie przysyłał deputacyą z 12. osob złożoną do rady stanu, z przełożeniem uwag swoich doświadczeniem wspartych, w czém prawodawstwo poprawy potrzebuie; szczegulniey zaś szukać maią dzielnieyszych nad teraznieysze srzodków do zapobieżenia zbrodniom, poscignienia winowayców, umiarkowania kary do przestępstwa, naprawy omyłek jakie wcisnąć się mogły do cywilney praw księgi, administracyi sprawiedliwości.— W Departamencie Aube mieście Brienne, r. 1776. Ludwik 16. założył szkołę rycerską, w którey edukacyą brało 240. młodzi; utrzymywał się dom porządnie do r. 1790; rewolucya wszystko zmieszała; zgaszono szkołę, mieszkanie przedano, którego materyały odprzedał nabywca. Teraznieyszy właściciel, na pamiątkę że w tey szkole Konsul Buonaparte pierwsze wziął wychowanie, chce posrzód rozwalin monument dla niego wystawić.

Chociaż warunki przedugodne, któreśmy z nieprzyiacielem podpisali w Londynie obeymuią [illegible] koiu, pozwalaiąc narodom woyną zmordowanym wolney żeglugi dla nadgrodzenia sobie handlem klęsk przez korsarski rozbóy odniesionych; zostało się jednak wiele artykułów bardzo ważnych do ułożenia, tak dalece iż człowiek nie uprzedzony spodziewać się nie mógł, ażeby negocyacye w Amiens rychło bydź mogły dokończone. Między innemi trudnościami położyć trzeba summy rządowi Angielskiemu należne za utrzymywanie jeńców Francuzkich podczas woyny; ten punkt, jak słychać zawiesił całą robotę. Niepodobno jest Francuzom po woynie długiey, nad wiarę kosztowney, zebrać i razem zapłacić 2. mill: FS; zgodziłaby się podobno Anglia na raty, pod warunkiem ażeby jey w zakład kilka wysp dano, albo też niektóre z nich na wieczność ustąpiono. Lecz Konstytucya Francuzom nie pozwala rozdawać Oyczyste dzierżawy; nie zna ten Konsula pierwszego, kto rozumie, że przedugodnym traktatem zapewniwszy całość osad RPtey, teraz bez zysku i potrzeby złamie prawo, uniży się Anglikom, zasługuiąc na przygane w narodzie sprawiedliwą. Cóżkolwiek nastąpi, Józef Buonaparte miał w tych dniach udać się do Malmaison, dla umówienia się z bratem osobistego; co jest dowodem jak ważna negocyacya, i jakie w niey zachodzą trudności: Byłoby jednak płochością wnosić z tego opóźnienia że negocyacye będą zerwane.

Z Constantinopola wiadomość mamy, że Mammeluków Beiowie mogą pomyślić o pozyskaniu niepodległości i panowania w Egipcie; mieszkańce rząd ich dawny przenoszą nad Turecki. Sułtan. 60. t. żołnierza gotuie się wyprawić na wiosnę przeciwko Paswanowi Oglou. — Papiery nasze dziś są na 58. procentów. — Jak tylko traktat w Amiens podpiszemy, Generał Victor 10. t. pozostałego u Batawów żołnierza wyprowadzi do Oyczyzny. Sławny bogacz Hope znowu powrócił do Amsterdamu,

żkąd wczasie rewolucyi wyniosł się na mieſzkanie do Anglii.

Dokończenie pisma Generała Touſsaint.

Każdy w osadzie żyiąc wspól obywatelom dobry przykład powinien dawać: kommendanci, urzędnicy niech ściśle pilnuią powołania swoiego; według dzieł zwierzchność o nich sądzić będzie, kto jak wiele zrobił dobrego kraiowi, kto naylepiey utrzymał porządek i spokoyność, kto naywięcey obywatelów uſzczęśliwił. Ktokolwiek żyć pragnie, ma pracować, w porządném państwie źrzódłem złego jest próżnowanie; tém bawiących się gdy znaydę w osadzie pociągnę do ścisłey odpowiedzi kommendantów; ci którzy cierpią próżniaków i włoczęgów, zapewne knuią coś złego, i rządu są nieprzyiaciołami. Więc pod żadném pozorem nikt w osadzie całey, od pracy, w miarę zdatności, wolnym bydź nie może. Rodzice z dziatkami, co maiątek macie, mieſzkaiąc w domu pracuycie sami, albo pracuiących doglądaycie, nauczaiąc ich w dni wolne od zabaw, religii, obyczayności; mianowicie zaś wleycie w ich serca tę naypierwſzą prawdę: ,, Ponieważ próżnowanie ,, jest matką wſzelkiey zbrodni, praca oycem ,, jest cnot wſzystkich. ,, Tym sposobem uformuiecie dobrych obywatelów, pożytecznych i ſzanownych; a piękna osada S. Domingo, kray z nayślicznieyſzych w świecie jeden, będzie oraz nayſzczęśliwſzym; niech tylko z pamięci ludzkiey wypadną na wieki zbrodnie, które tę ziemię krwią zafarbowały.

Po tey odezwie następuie rozrządzenie. 1. Kommendant który wiedział o maiącym wybuchnąć spisku, dozwolił buntownikom zgwałcić prawo święte, bespieczeństwa życia i maiątku obywatelskiego, stanie przed sądem woyskowym; i karę odniesie według prawa; kto tak uczynił przez niedbalstwo, straci rangę, i rok cały ma siedzieć więzienie, Gubernator osady o ich postępku sądzić będzie. 2. Kto na przyſzłość zaniedba użyć środków przyzwoitych dla za[illegible] domowym rozruchom, [illegible] ma bydź sądzony. 3. W przypadku buntów nowych gwardya narodowa słuchać ma kommendantów woyskowych za pierwſzą odezwą; ktokolwiek roskazu Wodzów nie posłucha, stanie przed sądem. 4. Ktokolwiek lud namawiać będzie do buntu, stanie przed sądem.

5. Ludzie urodzeni w Ameryce lub Afryce mówiący przeciwko spokoyności kraiowey, gdy przestępstwa sąd nie uzna godném śmierci, posłani będą do roli, i przez 6. miesięcy łańcuch na nogach maią nosić. 6. Cudzoziemiec w podobném zdarzeniu póydzie na deportacyą z osady, jako zły obywatel. 7. Wſzyscy obywatele bez różnicy płci i koloru, mieć odtąd powinni kartę bespieczeństwa, podpisaną od Maira i policyi z wyrażeniem imienia, wieku, stanu, co 6. miesięcy odmienianą. 8. Municypalność tych kart wydawać nie powinna tylko osobom znaiomym, osiadłym, pracowitym, w obyczaiach nie nagannym, sposob życia pewny maiącym; inaczey ludzie czarni póydą do roli, biali za granicę. 9. Kto podpiſze pomienioną kartę bezprawnie i nie stosuiąc się do wyżſzych przepisów, póydzie na miesiąc do więzienia.

Reszta później.

z Mediolanu 16. Lutego.

Wice Prezydent Melzi odpowiadaiąc na mowy w N. 20. umieſzczone, mówił naprzód w powſzechności do wſzystkich obywatelów. Przyimuiąc, jego są słowa ten ciężar nie mogłem nie poznawać, jak siły moie przewyżſza; lecz z drugiey strony winienem posłuſzeństwo i ofiarę osoby moiey Oyczyźnie. Naybardziey jednak skłoniła mnie do trudney pracy ufność waſza, gorliwość i talenta wybranych pomocników, rada i wsparcie *tego męża*, który jest przewodnikiem naſzym. Wy obywatele rzekł obróciwſzy się do Komiſsyi rządowey, którzyście RPtę sprawowali w czasach trudnych, dobrze rozumiecie, że czas bez-stronny sędzia wieków i ludzi, prawdziwą cenę dzieł waſzych naznaczy. Dziś rząd tymczasowy gaśnie, daiąc mieysce konstytucyinemu; wſzystko się odmienia w kraiu; lecz przykład rewolucyi przeſzłych nie będzie bez pożytku, i potrzebną da naukę pokoleniom następnym. Ty mężu zacny, rzekł do Ob. Fontana, Prezydenta Consulty prawodawczey, który wiekiem, sławą, pracami użytecznemi, i nieporównaną mądrością, stałeś się nayświetnieyſzą RPtey ozdobą, do życzenia dla mnie twoiego dołącz własną usilność i pracę dla Oyczyzny; pamiętaiąc, że ludzi uczonych tylko jest dziełem i własnością kierować opinią; u nas mianowicie dotąd obłąkana i nie pewna; dziś potrzebuie rady mędrców; ażebysmy ranę Oyczyźnie zadaną zleczyli. Nauczay więc ludzi, że nie mogą bydź ſzczęśliwemi pośrzód nie sprawiedliwości i zepsucia obyczaiów; mów do narodu: ,, Kędy niema obyczaiów i moralności; niema tam prawdziwey chwały, ſzczęścia rzetelnego i trwałego. ,,

Z kolei Wice Prezydent obrócił mowę do Generała en chef Murat: ,, Towarzyſzu, mówiąc, wielkiego bohatyra. Wodzu mężnych i walecznych zastępów, któremu zlecono powinność przemienienia związku, jaki między zwyciężonemi a zwycięzcą zachodził we Włoſzech, na ściśleyſzy i milſzy węzeł braterskiego połączenia dwóch narodów. Dzisieyſza uroczystość z obecności twoiey staie się świętnieyſzą. Buonaparte nie mógł nam większego dać dowodu przyiaźni swoiey nad ten, jaki dał przysyłaiąc reprezentanta zacnego. Zarówno z pierwſzym Konsulem pragnieſz uſzczęśliwienia RPtey. Przyimii tu z ust moich wyraz powſzechney wdzięczności za to coś uczynił dla Włochow; i za to jeſzcze coś uczynić nam przyrzekł. Dopomagaiąc nam ugruntować nową RPtę pamiętay, że to czyniąc gruntuieſz naypięknieyſzy monument chwały jey założyciela, do którego z tak wielu względów przywiązany jesteś. — Naostatek Melzi obrócił mowę do rady prawodawczey i Consulty Stanu! Obywatele, wy mnie pomagać macie w trudnym zawodzie; w przywiązaniu waſzém do Oyczyzny pierwſzą składam nadzieię. Połączyliśmy prace, i talenta naſze dla dobra powſzechnego. Cały narod pragnie zbawienney odmiany; głos narodu niech będzie dla nas zachęceniem i pobudką. Ten lud jest dobry i sprawiedliwy; godzien znaleść nakoniec pokóy pożądany; uſzczęśliwienie jego niech będzie namiętnością u nas jedyną, jak jest pierwſzym z obowiązków; ſzczęśliwość Oyczyzny stanie się rzetelną prac i trudów podiętych odpłatą.

Mowę Wice Prezydenta swoiego Włosi kilkakroć przerywali głośnym okrzykiem. Po zakończonym obrządku nastąpił obiad wielki; wieczorem bal u Generała Murat, powſzechna illuminacya, teatra bez opłaty wſzystkim otwarte. Nazaiutrz Melzi wydał odezwę do całego narodu, którey wyrazy następuią. ,, Rząd nowy dawno wam pożądany dziś pełnić zaczyna powinność swoię. Dzieło wielkiego męża, który RPtę podniosł do niepodległości, koniecznie powinno dopełnić chęci i nadzieie obywatelów cnotliwych. Konsul Francuzki iest naszą mocą i podporą; on kroki nasze ma prostować; on przed obliczem Europy całey przyiął na siebie uroczysty obowiązek bydź duszą myśli i rady RPtey; aż staniemy na stopniu szczęśliwości wewnątrz, powagi u postronnych; godnym chwały iego, odpowiadaiącym bespieczeństwu naszemu. Jak pochlebna Włochom nadzieia! Lecz nam samym naywiększe usiłowania czynić przystoi. Porównaycie stan dzisieyszy kraiu z tym do którego

dążemy. Jeszcze narodem nie iesteśmy udzielnym, bydź wkrótce musiemy potężni przez iednomyślność, szczęśliwi przez mądrość. Nie mieliśmy rządu, administracyi żadney; iedno i drugie mieć trzeba. Dzieło wielkie i trudne, zgoda i iedność wszystko sprawi. Obrani teraz urzędnicy ślubuią narodowi porządek, oszczędność, pilność, bezstronną sprawiedliwość, ślubuycie im dla dobra oyczyzny poszanowanie, ufność, posłuszeństwo. Pamiętaycie, że szanuiąc urzędy poważacie wybor własny; ufaiąc rządcom daiecie im potrzebną moc do rządzenia dobrego; znosząc publiczne ciężary przykładacie się do bespieczeństwa i szczęśliwości kraiowey. Mianowicie zas zgodę i iedność chowaycie; ta dla narodu będzie tarczą nigdy niezłomną. Jużeście w kilkoletnim upadku i nieszczęściach rzadką umysłu stałość okazywali; bądźcie w szczęściu spodziewaném umiarkowani. Europa ciekawém okiem pogląda na Włochy; nie ieden zazdrości wam naród; potomność sądzić będzie; trzeba zasłużyć na ich szacunek. Przyimuiąc imię nowe, wzieliście obowiązek wyrównania w chwale przodkom naszym, starożytnych zaszczytów iesteście dziedzicami tey oyczyzny, która wszystkich narodów sławę przyćmiła blaskiem świetności swoiey. Wielkie dzieła dawnieyszych Włochów, i cnoty domowe, któremi przed światem iasnieli, dla nas będą wzorem. Podnieśmy się do ich naśladowania; Ościenne zaś narody niech wiedzą, że pokóy wielkiey familii przez nas nietkniętym zostanie; gdy każe potrzeba, potrafiemy wyrównać mężóm nieśmiertelnym, naddziadom Oycow naszych. Pole honoru i sławy iuż otwarte, zwycięzkie palmy dla tych się dostaną którzy mądrością i cnotą zaszczyt uczynią naywiększy Włoskiemu imieniowi. *Melzi.*

WJP. Antoni Woytulewicz nauk wyzwolonych i Filozofii Doktor, w Szkołach było. Wydziałowych Nowogr: publiczny Fizyki Experim: Proffessor: zatrudniaiący się dotąd około dawania z pożytkiem lekcyow języka Francuzkiego i Łacińskiego, oraz nauk Moralnych, Fizycznych i Matematycznych; a chcący bydź zawsze użytecznym przez udzielanie prawdziwego oświecenia młodzi kraiowey, ma honor zalecić siebie troskliwey Obywatelow chęci o dobrą swych Synow edukacyą. Życzący więc sobie mieć takiego nauczyciela, udać się maią do Nowogródka do WJP. Zarskiey dla umówienia się ostatecznego.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń: prenumeruie się w Grodnie Dzieło: *Nauka początkową reguł proporcyi rysunkow*, które poczynaiącym, i doskonalącym się w tey sztuce, obiasnia to wszystko, w ięzyku Polskim, co w obcych, naysławnieysze tego rodzaiu zawieraią w sobie pisma, treść onego taka: *wyobrażenia potrzebne i przygotowania do Rysunku*, *praktyki i pomocy powszechnie zalecone*, *wyrażenia proporcyi w rysowaniu składu ciała ludzkiego*, *oraz przepisy w wydaniu akcyow onego szczegulnych*, *sposoby cieniowania*, *przenoszenia*, *kupiowania wzorow, portretow i naśladowania obiektow, które przyrodzenie obficie oczom przedstawia; sposoby toż robienia i użycia lakierow do ocalenia kopersztychow papierowych służących, z dodatkiem uwag i postrzeżeń szczegulnych* i t. d. z tablicami iasno sztychowanemi 19. Amatorowie dzieł; tego rodzaiu prenumeruiący, mieć będą w następnym Maiu gotowe. Cena Exemplarza na wybornym papierze złł: Pol: 8.

Autor Dzieła tego X. Gundyzalw Eymont Dominikan, Professor rysunkow w Szkołach Powiatowych Grodzieńskich, przyimie prenumeratę w Grodnie i wyda bilety. — w Wilnie X. Bortkiewicz Regens Teol: Profes: w Klasztorze S. Ducha Zak: Kazn: w Nowogródku X. Sokulski Prefekt Szkół. — w Minsku, Kownie, Rosieniach, Słonimie, Nieświżu, Brześciu Litt. Połocku, Zabiałach, Uszaczu, w Klasztorze XX. Dominikanow. — w Krożach i Telszach u JX. Prefekta Szkół.

Znayduie się do przedania basztarda nowa mało używana, lakieru verd-de-dragon za przyzwoitą cenę; ktoby chciał nabyć, niech się uda do domu JP. Mullerowey na Łukiszkach.

Magistrat miasta Wilna na skutek tak zalecenia JW. Litewskiego Woiennego Gubernatora różnych Orderow Kawalera Barona Bennigsena, iako też Ukazu Litew: Wileń. Gubernskiego Rządu, zawiadamia powszechność, iż w dniach 6. 10. i 13. nast. mies. Marca odbywać się będzie na Ratuszu publiczny targ na pobudowanie mostu na rzece Wilence za bramą Spaską przez powódź w Ru przeszłym zruynowanego, ktoby zatém życzył podiąc się do budowy tego mostu w wyznaczonych terminach z raną o godzinie 10. na sessyą na Ratuszu iawić się zechce 1802. Febr. 26. dnia.

Jeśli kto zechce wziąć [illegible] Maja r. 1802. dzierżawę dochodów miasta Wilna, iakie są: bramne, brukowe, waga, pieczęć, miara, powinien stawać w Wileńskim Magistracie dla targu na terminach. 1. 26. 2. 31. Marca 3. 4. Kwietnia.

Wyszło z pod prasy w Drukarni Akademickiey Wileńskiey życie wyniesienie Neaptalema Bonaparty z iego portretem w Udinie przy traktacie w Campoformio sztychowanym. Cena na kleiowym papierze złł: 5 na wodnym złł: 4.

W Drukarni Akademickiey zaczęła się drukować *Logika Kondyllaka* z Francuzkiego na Pol: ięzyk p. J. Znosk: Pr: Sz: W wytłómaczona, która przy końcu teraźn: Msca Mar: z druku wyjdzie. Dzieło to, niegdyś na żądanie przeszłey Komissyi Edukacyiney Narodowey dla Szkół Polskich napisane. — Chcący na nie prenumerować, znaydą bilety w teyże Drukarni ręką tłómacza podpisane; cena iednego exepl. na kleiowym papierze półrubla, a na wodnym złł: 2. gr: 20.

W następuiącym Kwietniu zaczyna się prenumerata Gazety Kuryer Litewski, dla odbieraiących pocztą półroczna, na mieyscu kwartalna; wychodzić będzie iak dotąd regularnie w Sobotę i Srzodę po godzinie 3. z południa. Można też jeszcze prenumerować wszystkie gazety zagraniczne na pozostałe trzy roku teraznieyszego kwartały według dawnieyszego doniesienia.